

Provincia Oy ja hankintalain muutoksen vaikutukset

KHALL 15.06.2026 § 150

Eduskunnan käsiteltävänä parhaillaan olevan hankintalain muutoksen yksi merkittävimmistä uudistuksista on hankintalain mukaisessa sidosyksikköasemassa olevien eli ns. In-House -yhtiöiden omistaja-asiakkaiden lukumäärän rajoittaminen kymmeneen edellyttämällä, että kunkin omistaja-asiakkaan omistusosuuden sidosyksiköstä on oltava vähintään 10%. Sidosyksikköasema tarkoittaa sitä, että kunnan tai hyvinvointialueen on mahdollista tehdä hankintoja tällaiselta yhtiöltä ilman kilpailutusta, suoraan omistuksen perusteella. Provincia Oy:lla on nykyisin 14 omistaja-asiakasta eli kaikki omistaja-asiakkaat eivät voi omistaa vähintään kymmentä prosenttia, minkä vuoksi jotain muutoksia Provincian omistusrakenteessa on pakko tehdä, mikäli hankintalain muutos eduskunnassa hyväksytään. Asikkalan kunnan omistusosuus Provinciasta on tällä hetkellä alle 10% ja omistusosuuden kasvattaminen kymmeneen prosenttiin ei vaikuta mahdolliselta.

Hankintalain muutokseen liittyy siirtymäaika, jonka mukaan alle 10% omistavien omistaja-asiakkaiden tulisi irtisanoa sopimuksensa sidosyksiköidensä kanssa siten, että sopimukset päättyvät viimeistään 30.6.2027. Tätä määräaikaa olisi kuitenkin tiettyjen edellytysten täyttyessä mahdollisuus ilmoitusmenettelyllä jatkaa 30.6.2030 saakka.

Provincia on yhdessä omistajiensa kanssa kartoittanut erilaisia vaihtoehtoja henkilöstö- ja taloushallinnon palveluiden järjestämiseksi nykyisille omistaja-asiakkaille mikäli hankintalain muutos eduskunnassa hyväksytään. Provincia Oy:n osakaskokouksessa 26.1.2026 päätettiin teettää kysely Provincian osakkaille hankintalain muutokseen liittyen. Kyselyyn pyydetään vastaamaan kahden viikon kuluessa siitä, kun hankintalain muutosesitys on eduskunnassa hyväksytty. Kyselyssä pyydetään osakkaita ottamaan kantaa Provincian jakamiseksi kahteen yhtiöön mallilla, jossa nykyinen Provincia Oy jää suurten asiakkuuksien A-yhtiöksi ja pienosakkaat perustavat uuden yhtiön muiden asiakkuuksien B-yhtiöksi. Suurten asiakkuuksien yhtiöön kuuluisivat näillä näkymin Päijät-Hämeen Hyvinvointialue, Kanta-Hämeen Hyvinvointialue, Hämeenlinnan kaupunki ja Lahden kaupunki sekä Hollolan kunta.

Provincia Oy:n kysely ja suunnitelma Provincia Oy:n muutoksista on liitteenä.

Provincia Oy:n pienosakkaat selvittävät parhaillaan yhdessä vaihtoehtoja nyt esitetyille kahden yhtiön mallille.

Vastaukseksi Provincia Oy:n osakaskyselyyn esitetään seuraavaa:

"Asikkalan kunnan näkökulmasta Suunnitelmassa esitetty B-yhtiömalli olisi toiminnallisesti hyväksyttävissä, *mutta nyt esitetyillä kustannusjaoilla ja siirtymäajalla ei*. Kustannusjakoa ei voida pitää pienosakkaiden

näkökulmasta kohtuullisena tilanteessa, jossa lakimuutoksen johdosta yhtiö ja sen omistajat on pakotettu ratkaisuihin omistussuhteiden suhteen. Vaihtoehto B-yhtiön perustamisesta ja siihen siirtymisestä nopealla aikataululla ja esitetyillä kustannuksilla on kohtuuton eikä esimerkiksi osakeyhtiölain mukaista vähemmistöosakkaiden suojaa ole riittävästi huomioitu.

Osakkaiden (pienosakkaat Päijät-Hämeestä, Mäntsälä, Hollola ja Lahden kaupunki) asiaa koskevassa neuvottelussa 13.5.2026 Provincia Oy:n suurin omistaja Lahti on todennut, että se tiedostaa yhtiön kehittämisen näkökulman, jossa ratkaisuja ei voida tarpeettomasti pitkittää, joten Lahden toive on, että asioissa edetään niin nopeasti kuin mahdollista, *mutta kuitenkin niin, ettei siirtymäaika tule kenellekään ongelmaksi*. Myös pienosakkaat ymmärtävät yhtiön kehittämisenäkökulman sekä profiloitumisen, eivätkä näe sen edistämiseksi estettä, mutta aikataulullisesti nyt esitetty vuoden siirtymäaika palvelutuotannon järjestämiseksi on pienosakkaille riittämätön ja kohtuuton.

Nyt esitetty ratkaisu, jossa pienosakkaat irtisanoisivat palvelusopimuksensa Provincia Oy:n kanssa lakiehdotuksen siirtymäajan loppuun mennessä 30.6.2027 ei ole Asikkalan kunnan näkökulmasta hyväksyttävissä vaihtoehtojen palvelutuotannon järjestelyjen toteuttamiseksi, koska esitetty aikataulu aiheuttaa kohtuuttomia seurauksia sekä merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Esitetyn hankintalain muutoksen voimaantulosäännösten mukaan riittävän pitkän siirtymäajan varmistamiseksi hankintayksikön ja sidosyksikön välinen sopimus voidaan poikkeuksellisesti yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä irtisanoa päättymään viimeistään 30.6.2030, jos sopimuksen irtisanomisesta normaalin siirtymäajan puitteissa aiheutuisi kohtuuttomia seurauksia tai sopimuksen irtisanomiseen liittyä merkittäviä taloudellisia riskejä.

Näin ollen esitämme, että *siirtymäaika pienosakkaiden palvelusopimusten irtisanomiseksi ja palvelutuotannon siirtämiseksi joko perustettavaksi esitettyyn B-yhtiöön tai muun tahon hoidettavaksi toteutetaan kohtuullisessa ajassa eli siten, että Provincia huolehtii ainakin vielä vuoden 2028 tilinpäätökseen ja palkanlaskentaan ym. liittyvistä kokonaisuuksista*. Näin palvelutuotannon muiden ratkaisujen järjestämiselle on kohtuullinen aika riskit ja seuraukset huomioiden.

Yllä mainitussa 13.5. pidetyssä osakasneuvottelussa oltiin yhtä mieltä siitä, että siirtymäajasta voidaan yhdessä sopia niin, että Provinciasta mahdollisesti irtautuvat osakkaat pystyvät valmistautumaan mahdolliseen kilpailutukseen tai muihin uudelleenjärjestelyihin. Esitetty järjestely on näkemysmme mukaan kohtuullisempi myös Provincia Oy:lle, sillä yhdeksän asiakkaan palvelutuotannon siirtoprojektin toteuttaminen lakiesityksen mukaisessa äärimmäisen nopeassa aikataulussa aiheuttaisi yhtiölle merkittäviä haasteita.

Lisäksi perustettavaksi ehdotetun B-yhtiön osalta esitämme:

- neuvottelua vaihtoehtoisesta tavasta toteuttaa yhtiön perustaminen siten, että yhtiön perustamis- ja siirtokustannukset suunnitellaan muutuskustannukset minimoiden ja ne kohdistetaan osapuolille tasapuolisesti,
- perustettavan B-yhtiön toiminnan kustannustaso sopeutetaan etukäteen vastaamaan kohtuullista ja markkinahintaan vertailukelpoista tasoa tai sopeuttamistarve jaetaan yhtiöiden kesken tasapuolisesti ennen muutoksen toteutusta ja
- nykyisen Provincia Oy:n osakkeiden arvo määritetään läpinäkyvästi huomioiden se, että osakkeiden luovuttajat eivät tee sitä omaehtoisesti osakassopimuksessa määritellyn luopumisveloitteen mukaisesti.”

Valmistelija	Talousjohtaja Aapo Pispala puh. 044 778 0220, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa Provincia Oy:n osakaskyselyyn esittelytekstissä kuvatun vastauksen.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

KHALL 31.08.2026 § 182
317/02.00/2026

Hankintalain muutos on astunut voimaan 18.6.2026. Muutoksella on merkittäviä vaikutuksia sidosyksikkönä toimivien yhtiöiden sekä niiden omistaja-asiakkaiden välisiin palvelujärjestelyihin.

Hankintalain muutoksen jälkeen sidosyksikkönä toimiva kuntien omistama yhtiö voi jatkossa tuottaa palveluita vain vähintään 10 % osakkeita omistaville asiakkailleen. Provincian osakkaita on tällä hetkellä 14 ja yhtiö tulee irtisanomaan niiden asiakkaiden sopimukset, joiden omistusosuus on alle 10 %.

Laki mahdollistaa palveluiden tuottamisen osalta pääsääntönä siirtymäajan 30.6.2027, minkä lisäksi tietyin laissa säädetyin edellytyksin hankintayksiköllä on mahdollisuus pidentää siirtymäaikaa enintään 30.6.2030 saakka ilmoittamalla asiasta Valtiokonttorille 30.9.2026 mennessä.

Provincian osakaskokous pidettiin 12.8.2026. Osakaskokouksessa käsiteltiin hankintalain tuomia muutoksia yhtiön omistajuuksiin ja palvelusopimuksiin. Pienosakkaat olivat selvittäneet eri vaihtoehtoja ja päätyneet Provincian isojen osakkeiden sekä yhtiön kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta esittämään, että ne lähtisivät toteuttamaan talous- ja henkilöstöhallinnon yhteiskilpailutuksena ja että Provincian kanssa neuvotellaan yhtenäiset irtautumisen ehdot (siirtosopimus) kaikkien yhteiskilpailutuksen osallistuvien kanssa siten, että pienosakkaat päättävät asiakkuuden Provinciaan viimeistään 31.12.2028 mennessä. Osakaskokouksessa suurin osa pienosakkaista ilmaisi

osallistuvansa yhteiseen kilpailutusprosessiin. Kokouksessa sovittiin, että kunnat tekevät päätökset asiasta elokuun aikana ja myös irtautumisen ehdoista neuvotellaan elokuun aikana ja siirtosopimukset allekirjoitetaan viimeistään syyskuun loppuun mennessä. Provinciasta irtautumisen kuntakohtaiseksi kustannukseksi on arvioitu enimmillään noin 100.000 euroa, mistä suurin osa liittyy talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien ja niihin tietoja syöttävien järjestelmien vaatimiin muutoksiin. Kilpailutuksen myötä valittavan palveluntuottajan järjestelmien käyttöönottoon liittyvien kustannusten määrää on vielä vaikea ennakoida, mutta usean kunnan toimiessa yhdessä saadaan osa kustannuksista jaettua osallistuvien kuntien kesken.

Asikkalan kunta tekee Valtiokonttorille ilmoituksen pidennetyn siirtymäajan käyttämisestä säädetyssä määräajassa, jotta Provincian palveluita voidaan käyttää 30.6.2027 jälkeen.

Yhteiskilpailutukseen osallistuminen mahdollistaa Asikkalan kunnalle hallitun siirtymän, omaehtoista irtautumista pienemmät muutuskustannukset sekä palvelujen jatkuvuuden turvaamisen muutostilanteessa. Tämä tukee myös ratkaisua, jossa osapuolten väliset suhteet ja vastuut voidaan järjestää sopimusperusteisesti ilman tarpeettomia ristiriitatilanteita. Palveluiden kilpailuttamista koskeva valmistelu käynnistetään välittömästi kuntien päätösten jälkeen. Valmistelun päävastuukuntana toimii Heinolan kaupunki.

Valmistelija	Talousjohtaja Aapo Pispä puh. 044 778 0220, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä talous- ja henkilöstöpalveluiden yhteiskilpailutukseen osallistumisen ja valtuuttaa kunnanjohtajan valmistelevan ja allekirjoittamaan siirtosopimuksen Provincian kanssa.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.